
Spor o školné rozpoltil německou veřejnost

Spor o školné rozpoltil německou veřejnost

Schröder před poplatky varoval * Spolkové země vedené CDU a CSU jsou naopak pro

Rozhodnutí Ústavního soudu v Karlsruhe z 25. ledna, které dává spolkovým zemím právo stanovit za vysokoškolské studium poplatky, rozdělilo Německo. Kancléř Schröder již před školným varoval, když prohlásil, že SRN "nepotřebuje méně, ale více vysokoškolsky vzdělaných lidí".

Soudci dali za pravdu šesti spolkovým zemím s vládami CDU či CSU, které počátkem roku 2004 žalovaly spolkovou vládu za to, že zákonem zakázala zavádět školné pro studenty, kteří řádně studují na jedné vysoké škole, a tím překročila své kompetence, jelikož vzdělání je záležitostí zemí. V právním sporu šlo oficiálně o jedinou větu v paragrafu 27 vysokoškolského zákona: "Až do prvního absolutoria, které je kvalifikací pro povolání, je studium osvobozeno od poplatků."

Bavorsko, Bádensko-Württembersko, Sársko, Sasko-Anhaltsko a Hamburk už oznámily, že poplatky zavedou nejpozději od roku 2006, zatímco v Sasku, šesté žalující zemi, se od podání žaloby změnila vláda a SPD jako člen tamní koalice s CDU je proti. Zemské vlády vedené SPD školné pro řádné studenty zatím zavést nechtějí, což může znamenat, že zájem studentů se přenese právě k nim a zatíží tak více než dosud jejich rozpočty.

Výše školného by se mohla pohybovat kolem 500 eur (15 tisíc Kč) za semestr - již nyní v některých zemích školné (asi 500 eur za semestr) platí ti, kteří studují o více než čtyři semestry déle, než je obvyklé, nebo kteří studují více než jednu vysokou školu. Objevily se také úvahy vybírat 900 eur za semestr či dokonce 2500 (75 tisíc Kč), jak to listu Handelsblatt řekl šéf Německého institutu pro výzkum ekonomiky Klaus Zimmermann.

Klesá počet vysokoškoláků

Ministr kultury a vědy Porýnífalce Jürgen Zöllner postup zastánců školného kritizoval s tím, že "při zavedení školného existuje nebezpečí, že se ještě zvýší nynější sociální bariéry pro vysokoškolské studium". Zpravodajská televize N-tv informovala, že poprvé po mnoha letech poklesl v Německu počet vysokoškoláků - o tři procenta proti roku 2003, takže dnes studuje v SRN 1,96 miliónu mladých. Poprvé od sjednocení v roce 1990 klesl v tomto školním roce i počet zahajujících první ročník - o šest procent na 356 tisíc.

Důvodem může být také loňské zavedení školného pro "věčné studenty" v dalších dvou zemích - Severním Porýní-Vestfálsku a Hesensku, což znamená, že za delší studium se již platí v 11 zemích, v některých až 900 eur. Tzv. věční studenti studují mnohdy déle proto, že si musí na studium částečně nebo zcela vydělávat.

Statistika uvádí, že asi 69 procent studentů je zapsáno na školách univerzitního typu, na odborných 29 a na uměleckých asi dvě procenta. Podíl žen na počtu studentů dosáhl loni nejvyššího čísla, a sice 48 procent.

Debata začala už za Kohla

Po zrušení školného počátkem 70. let za vlády SPD/FDP se objevila diskuse o jeho znovuzavedení za kancléře Helmuta Kohla v roce 1995, kdy konference rektorů konstatovala nedostatek financí. O rok později vyčíslily vysoké školy nedostatek peněz na tři miliardy eur ročně a začalo se uvažovat o poplatku 500 eur za semestr.

Proti se tehdy postavila Edelgard Bulmahnová, která se po volebním vítězství SPD a Zelených na podzim 1998 stala ministryní školství a po čtyřech letech se jí podařilo uzákonit zákaz školného. Prohlásila tehdy: "Jestliže je přístup na vysokou školu závislý na tom, zda rodiče mohou zaplatit školné, loučí se demokracie s jedním ze svých důležitých principů."

Kam potečou peníze?

Školné by mělo pomoci školám a zemské vlády na ně nemají mít nárok. Ale i zastánci poplatků si kladou otázku, kam vlastně peníze potečou? Na vybavení laboratoří a počítače, na získání nových odborníků, nebo se ztratí ve správě univerzit?

Přemýšlel nad tím i rektor univerzity v Heidelbergu Peter Hommelhof, když řekl, že by nevybíral od studentů všech oborů stejné peníze. Chtěl by je věnovat na delší pracovní dobu v knihovnách, na vybavu experimentálních ústavů, ale i na exkurze studentů. Kromě toho by nerad, aby studenti z finančně méně náročných oborů takřkajíc připláceli třeba na studenty medicíny.

Pokud by školné vybíralo všech 16 spolkových zemí, dalo by to dohromady kolem dvou miliard eur hrubého (60 mld. korun), což je jen deset procent částky, kterou na vysoké školy vydává stát. To znamená, že pro získání skutečně velkých prostředků by musel každý student platit ročně několik tisíc eur, a to nelze reálně předpokládat.

***

Kolik eur se kde platí za semestr

Rakousko 360
Belgie 360
Nizozemsko 722
Španělsko 210 až 360
na státní univerzitě, na soukromých až 3000
Francie na státních 0,
na soukromých 2750
Británie 800
Švédsko na státních 0
Dánsko na státních 0
Finsko na státních 0
USA na státních 1750
na soukromých až 10 tis.
Čína 750 až 2850

Zdroj: Die Welt

Jan Kovařík